Edukacija "Aktivni mladi, održive politike"

TEME: oblici participacije, odgovorne institucije, održivi gradovi i zajednice

U okviru svakog ciklusa edukacije, učenici_e će imati priliku sudjelovati u razgovoru s lokalnim aktivistima_kinjama i donositeljima odluka/predstavnicima_ama lokalnih institucija. Nakon predavanja i rasprava, učenici_e će osmisliti i realizirati akciju na temu održive lokalne zajednice uz vodstvo i podršku zaposlenika_ca Gonga/Delte i nastavnika_ca partnerskih škola.

Realizirat će se 8 akcija za vrijeme trajanja projekta, a njihov je smisao kroz participativan proces odlučiti o korištenju projektnog budžeta za ostvarenje konkretnih poboljšanja u školi (npr. sadnja u školskom vrtu, uspostavljanje novog sustava recikliranja ili kompostiranja, opremanje edukativne izložbe/sajma na temu održivog razvoja…). Akcije će osnažiti i pripremiti mlade za aktivno sudjelovanje u procesima demokratskog donošenja odluka te im pružiti priliku da ostvare opipljivu promjenu u zajednici. Za potrebu realizacije akcije na posljednjem susretu osigurana su financijska sredstva u okviru projekta.

METODE: interaktivno predavanje, grupna rasprava, simulacija, dijalog s dionicima (organizacijama civilnog društva, predstavnicima_ama lokalnih institucija i političarima_kama/donositeljima_cama odluka), planiranje, provođenje akcije mladih.

Kvantitativni ishodi:

2.1. Izrađen kurikulum edukativnog programa „Aktivni mladi, održive politike“.

2.2. Proveden 1 edukativni program u trajanju od najmanje 20 školskih sati za najmanje 120 učenika_ca u 5 partnerskih srednjih škola (program četiri puta izvodi Gong kroz ukupno 12–16 susreta, a četiri puta Delta kroz ukupno 12–16 susreta, za 10–20 učenika_ca po susretu).

2.3. Provedeno 8 učeničkih akcija na temu održive lokalne zajednice u 5 partnerskih škola.

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Kvalitativni ishodi:

- učenici/e pokazuju razumijevanje političkog sustava i podjele vlasti na lokalnoj razini, znaju navesti barem dva oblika demokratske participacije i njihove značajke, razumiju temeljne koncepte održivog razvoja i dobrog upravljanja (način mjerenja: rezultati ulazno-izlaznih upitnika)
- učenici imaju bolje vještine kritičkog razmišljanja, argumentacije i artikulacije stavova o pitanjima održivog razvoja
- učenici primjenjuju stečena znanja i vještine za planiranje i realizaciju akcija mladih

PROGRAM EDUKACIJE

PRVI SUSRET: Aktivni građanin_ka (oblici participacije)	
10 min	**Predstavljanje voditelja, organizacija, ciljeva projekta i aktivnosti**
35 minuta	**MAPA ZAJEDNIČKOG** **Svaki_a sudionik_ca dobije papir, napiše svoje ime i nacrta malu "mapu sebe" s 4 polja:** **1. Jedna stvar koju volim** **2. Nešto u čemu sam dobar** **3. Problem u školi/zajednici koji bih volio/la promijeniti** **4. Jedna stvar zbog koje se ne bih "miješao" u život škole/zajednica uključujem** **Svaki_a sudionik_ca ima 5 minuta da popune mapu, riječima ili crtežima. Zatim svi ustanu i kreću se po prostoru. Imaju zadatak da pronađu najmanje 3 osobe s kojima dijele nešto zajedničko npr. interes, vještinu, problem koji žele promijeniti ili prepreku za**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

	uključivanje. Kad pronađu zajedničku točku, mogu je zapisati na papirić i zalijepiti na zajednički zid pod naslovom "Što nas povezuje?" **Na kraju, voditelji pročitaju nekoliko najčešćih tema i pita grupu: "Što nam ovo govori o tome zašto je važno da se uključimo?" ili "Koje promjene bismo lakše pokrenuli zajedno nego sami?"**
10 min	**Pauza**
40 minuta	**AKTIVNI TABU** **Sudionici_e se podijele u 3–4 grupe. Jedan sudionik_ca iz grupe izvlači papirić s pojmom iz područja aktivnog sudjelovanja i ima 60 sekundi da ga objasni svojoj grupi bez korištenja same riječi s papirića. Grupa pogađa. Kad pogode, izvlači se novi pojam. Nakon isteka vremena igra druga grupa.** **Možeš dodati i pravo "tabu" pravilo: ispod glavnog pojma napišeš 3 riječi koje se ne smiju koristiti u objašnjavanju.** **Nakon igrice, voditelji, koristeći unaprijed pripremljenu prezentaciju, pojašnjavaju detaljnije različite oblike aktivnog sudjelovanja (prosvjed, peticija, bojkot…) i navode primjere koje sudonicima_ama pomažu za bolje razumijevanje participacije.** **Prezentaciju prati i pitanje - "Jeste li ovaj oblik sudjelovanja vidjeli u vašoj školi ili zajednici?"**
10 minuta	**Pauza**
30 minuta	**ODRŽIVOST - bolji život za ljude, prirodu i zajednicu**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

	Cilj je upoznati učenike s ciljevima održivog razvoja odnosno svjetskom listom zadataka za bolji život do 2030. godine - za ljude, prirodu i zajednice. Ovi zadaci su dogovor zemalja svijeta o tome što treba popraviti da bi život bio pravedniji, zdraviji i održiviji za sve. **Vizualno i na prezentaciji ćemo prikazati 17 globalnih ciljeva (svijet bez siromaštva, svijet bez gladi…), a onda svakom sudioniku_ci podijeliti kratke opise problema (Rijeka u blizini škole je puna otpada, U školi se baca mnogo hrane poslije velikog odmora….).** **Ovom aktivnošću želimo da učenici_e bolje razumiju što je održivi razvoj tako što će kratke opise problema povezivati s ciljevima održivog razvoja. Ovu aktivnost može pratiti i rasprava o tome koliko je navedeni problem prisutan u njihovoj zajednici/državi.**
10 minuta	**Pauza**
70 minuta	**KLIMATSKI KVIZ** **Interaktivna grupna aktivnost kroz koju se učenici i učenice upoznaju s aktualnim problemima i izazovima povezanim s klimatskom krizom. Podijeljeni u grupe, zajednički odgovaraju na desetak unaprijed pripremljenih pitanja, raspravljaju o mogućim odgovorima te kroz kratka pojašnjenja nakon svakog pitanja proširuju znanje o uzrocima, posljedicama i mogućim odgovorima na klimatske promjene.**
10 minuta	**Završni osvrt i evaluacija**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

DRUGI SUSRET: Kako izgleda moj idealni grad?	
10 minuta	**BINGO** **Aktivnost se provodi uz pomoć unaprijed pripremljenog Bingo obrasca. Sudionici_e pronalaze kolege_ice na koje se odnosi opis iz Bingo obrasca i upisuju njihova imena uz opis koji se odnosi na njih. Tko prvi upiše sve osobe u prostoriji uz tvrdnje koje se na njih odnose glasno izgovara "Bingo". Dodatno: na Bingo obrascu se nalaze četiri vrste oznaka uz pomoć koji će se sudionici kasnije, na znak voditelja podijeliti u 4 grupe.**
60 minuta	**GRUPNI RAD: Što je održivi grad, a što odgovorne institucije u njemu?** **Učenici_e su podijeljeni u 4 tima koji su prethodno sudjelovali u aktivnosti BINGO (nazivi timova - hrana i odgovorna potrošnja, jednakost i mir, održive zajednice i oblici participacije i odgovorne institucije).** **Svaki tim dobiva zadatak:** **"Zamislite da zajedno gradite grad u kojem biste zaista željeli živjeti. Imate 10 minuta da osmislite što taj grad mora imati da bi bio dobar za ljude, okoliš i zajednicu."** **Ovo su pitanja za pomoć:**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

	• **Gdje se ljudi susreću?** • **Kako se kreću?** • **Ima li dovoljno zelenila?** • **Kako mladi provode slobodno vrijeme?** • **Kako se pomaže starijima i ranjivim grupama?** • **Kako se donose odluke? I kako uključujete građane?** • **Što se događa s otpadom?** • **Kako kvart izgleda navečer?** • **Imaju li svi osjećaj da pripadaju? Kako ćete uključiti građane u donošenje odluka?** **Svaki tim zatim crta svoj kvart na velikom papiru (mogu koristiti simbole, riječi, strelice i male bilješke…).** **Nakon 10 minuta, timovi dobiju sljedeće izazove:** **“Grad vam je smanjio budžet za 30%. Morate izbaciti tri stvari iz svog kvarta.”** **“U kvart se doselilo 500 novih stanovnika. Kako ćete prilagoditi svoj plan razvoja grada?”** **Svaki tim ima maksimalno 2 minute da predstavi:** 1. **tri najvažnije stvari u svom kvartu** 2. **jednu odluku oko koje se nisu odmah složili** 3. **kako su na kraju donijeli zajedničku odluku** **Zaključak i ujedno prezentacija:** **“Održive zajednice ne nastaju samo dobrim urbanističkim planovima. Nastaju kada ljudi surađuju, pregovaraju, slušaju različite potrebe i zajedno donose odluke.”**
15 min	**KRATKA PREZENTACIJA**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

	Što je održivi grad? **Što su odgovorne institucije?** **Pregled institucija na državnom, regionalnom i lokalnom nivou (zakonodavna, izvršna i sudbena vlast)**
10 minuta	**Pauza**
20 minuta	**GRUPNI RAD - I dio** **Istražujem moj grad i okolicu** **Timovi sudionika_ca će tijekom 20 minuta, koristeći različite online alate, istražiti više informacija o gradu i zajednici npr. u kojoj županiji se nalazi, koliko ima stanovnika, kako je grad uređen, ima li mjesne odbore i uređene kvartove, kako funkcioniraju, koje institucije postoje te jesu li i kako građani uključeni u donošenje odluka.**
30 minuta	**GRUPNI RAD - II dio** **Priprema za razgovor s donositeljima odluka** **Timovi sudionika_ca će nastaviti istraživati svoj grad s fokusom na probleme, izazove i rješenja za poboljšanje u ovoj lokalnoj sredini. Ovo je ujedno i priprema za susret i razgovor s donositeljima odluka iz lokalne zajednice.** **Što me u mom gradu i okolici žulja? Neka se glas mladih čuje.**
10 minuta	**Pauza**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

60 minuta	**Razgovor s donositeljem odluka**
10 minuta	**Završni osvrt i evaluacija**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

TREĆI SUSRET: Je li ti u školi dobro? Pokaži da može bolje!	
10 minuta	**TIHI RED ZA BOLJU AKCIJU** **Učenici_e se moraju bez govora poredati na liniji od "U potpunosti se ne slažem" do "U potpunosti se slažem":** - **Važno mi je da škola bude ekološki održiva.** - **Naša škola dovoljno brine o smanjenju otpada i odvajanju otpada.** - **Učenici_e trebaju imati veću ulogu u odlučivanju o tome kako školu učiniti održivijom.** - **U našoj se školi voda, energija i drugi resursi koriste odgovorno.** **Zaključak: Koliko god smo različiti zajedno ćemo i sa zajedničkim ciljem raditi volontersku akciju.**
45 minuta	**GRUPNI RAD: NAJGORA AKCIJA IKAD!** **Podijeljeni u 4 tima učenici_e imaju zadatak osmisliti najgoru volontersku akciju ikad. Imaju 15 minuta da osmisle niz pravila i događaja koji doprinose da akcija sigurno propadne.** **Nakon što učenici_e predstave svoje najgore akcije, dobivaju dodatnih 15 minuta za sljedeći zadatak:** **GRUPNI RAD: SPASI PROPALU AKCIJU!** **Učenici_e u timovima moraju pravila za propalu akciju pretvoriti u pravila za uspješnu akciju. Nakon toga ćemo, nakon 15 minuta, sumirati pravila uspješne akcije poput prepoznaj problem, definiraj cilj, tko su odgovorni ljudi i što su njihove jasne uloge, napravi realističan plan, vodi računa o principima održivosti, uključi druge, vodi računa o sigurnosti i odgovornosti.**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

10 minuta	**Pauza**
40 minuta	**PRIPREMA ZA NAŠU AKCIJU - I dio** **Timovi učenika_ca će imati pola sata za brainstorming o problemima i izazovima u školi/zajednicu na koje žele ukazati ovom akcijom. U ovoj fazi je ključno definirati što je problem i definirati cilj na koji se fokusiramo.**
40 minuta	**PRIPREMA ZA NAŠU AKCIJU - II dio** **Timovi učenika_ca imaju pola sata za predstavljanje svoje ideje i zajedničko grupno glasanje o onoj koju ćemo zaista realizirati na sljedećem susretu.**
10 minuta	**Pauza**
60 minuta	**IZRADA akcijskog plana za volontersku akciju** **Nakon što su izabrali jedan problem i cilj koji žele ostvariti volonterskom akcijom u školi, učenici će, kroz unaprijed pripremljen obrazac za izradu volonterske akcije definirati sljedeća pitanja:** ● **Datum, vrijeme i mjesto** ● **Koji problem rješavamo?** ● **Imamo li jasan i ostvariv cilj?** ● **Zna li svatko svoju ulogu?** ● **Rokovi do realizacije akcije** ● **Potrebni resursi** ● **Potrebna dopuštenja?** ● **Sigurnost?** ● **Što može poći po zlu i kako to spriječiti?** ● **Kako ćemo znati je li akcija uspjela?**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

	• **Što će ostati nakon što akcija završi?**
10 min	**Završni osvrt i evaluacija**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

ČETVRTI SUSRET: Učenička akcija	
15 minuta	**POZDRAVNA RIJEČ**
180 minuta	**UČENIČKA AKCIJA** **Realizacija učeničke akcije ovisno o tome što mladi odluče da bude tema i vrsta aktivnosti**
30 minuta	**Završni osvrt i evaluacija edukacije**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

ŠVICARSKO – HRVATSKI
Program Suradnje

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

RADIONICA "Aktivni mladi, održive politike"

Trajanje: 90 minuta (dva školska sata)
Opseg: 280 učenika_ca

Gong će radionice provoditi u Zagrebu i okolici (ukupno 10 radionica), a Delta u Rijeci i okolici (ukupno 10 radionica).
Ukupno najmanje 10 škola.

Sadržaj radionice uključivat će teme participacije, odgovornih institucija i održivih zajednica, no u skraćenom obliku u odnosu na program "Aktivni mladi, održive politike". Ove radionice pružit će učenicima_ama vrijedna znanja o održivom razvoju i demokratskom sudjelovanju, a edukatorice će primjenjivati interaktivan pristup, naglašavajući razvoj vještina kritičkog mišljenja i argumentacije.

METODE: interaktivno predavanje i grupna rasprava.

Kvalitativni ishodi:

- učenici pokazuju razumijevanje političkog sustava i podjele vlasti na lokalnoj razini, znaju navesti barem dva oblika demokratske participacije i njihove značajke, razumiju temeljne koncepte održivog razvoja i dobrog upravljanja
- učenici imaju bolje vještine kritičkog razmišljanja, argumentacije i artikulacije stavova o pitanjima održivog razvoja (način mjerenja: povratne informacije nastavnika_ca)

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

AGENDA RADIONICE	
5 min	**Predstavljanje organizacije, voditelja, programa i cilja radionice**
30 minuta	**BINGO održivi razvoj** **Aktivnost se provodi uz pomoć unaprijed pripremljenog Bingo obrasca. Sudionici_e pronalaze kolege_ice na koje se odnosi opis iz Bingo obrasca i upisuju njihova imena uz opis koji se odnosi na njih. Tko prvi upiše sve osobe u prostoriji uz tvrdnje koje se na njih odnose glasno izgovara "Bingo". Kroz razgovor se dodatno pojašnjavaju pojmovi na bingo karticama i predstavljaju definicije glavnih pojmova vezanih uz održivi razvoj. Dodatno: na Bingo obrascu se nalaze četiri vrste oznaka uz pomoć koji će se sudionici kasnije, na znak voditelja podijeliti u 4 grupe.**
15 min	**ODRŽIVOST - bolji život za ljude, prirodu i zajednicu** **Cilj je upoznati učenike sa ciljevima održivog razvoja odnosno svjetskom listom zadataka za bolji život do 2030. godine - za ljude, prirodu i zajednice. Ovi zadaci su dogovor zemalja svijeta o tome što treba popraviti da bi život bio pravedniji, zdraviji i održiviji za sve. Vizualno i na prezentaciji ćemo prikazati 17 globalnih ciljeva (svijet bez siromaštva, svijet bez gladi…), a onda svakom sudioniku_cia podijeliti kratke opise problema (Rijeka u blizini škole je puna otpada, U školi se baca mnogo hrane poslije velikog odmora….). Ovom aktivnošću želimo da učenici_e bolje razumiju što je održivi razvoj tako što će kratke opise problema povezivati s ciljevima održivog razvoja. Ovu aktivnost može pratiti i rasprava o tome koliko je navedeni problem prisutan u njihovoj zajednici/državi.**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

35 minuta	**AKTIVNI TABU** **Sudionici_e se podijele u 3–4 grupe. Jedan sudionik_ca iz grupe izvlači papirić s pojmom iz područja aktivnog sudjelovanja i ima 60 sekundi da ga objasni svojoj grupi bez korištenja same riječi sa papirića. Grupa pogađa. Kad pogode, izvlači se novi pojam. Nakon isteka vremena igra druga grupa. Možeš dodati i pravo "tabu" pravilo: ispod glavnog pojma napišeš 3 riječi koje se ne smiju koristiti u objašnjavanju.** **Nakon igrice, voditelji, koristeći unaprijed pripremljenu prezentaciju, pojašnjavaju detaljnije različite oblike aktivnog sudjelovanja (prosvjed, peticija, bojkot…) i navode primjere koje sudionicima_ama pomažu za bolje razumijevanje participacije.** **Prezentaciju prati i pitanje - "Jeste li ovaj oblik sudjelovanja vidjeli u vašoj školi ili zajednici?"**
5 minuta	**Završni osvrt i evaluacija**

Projekt sufinancira Švicarska Konfederacija kao doprinos smanjenju gospodarskih i socijalnih nejednakosti u EU-u. Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost Gonga i ne odražavaju nužno stajalište Švicarske Konfederacije ni Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.